

POSTANOWIENIE

Dnia 30 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie zainicjowanej zażaleniem M. M.
na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej
w Starachowicach z dnia 30 grudnia 2022 r.,
sygn. akt [...] o odmowie wszczęcia śledztwa,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 30 marca 2023 r.,
wniosku Sądu Rejonowego w Skarżysku-Kamiennej,
zawartego w postanowieniu z dnia 14 marca 2023 r.,
sygn. akt II Kp 59/23,
o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,
na podstawie art. 37 k.p.k.

postanowił
uwzględnić wniosek i sprawę przekazać do
rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Szydłowcu.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 14 marca 2023 r. sygn. akt II Kp 59/23, Sąd Rejonowy w Skarżysku-Kamiennej wystąpił w trybie art. 37 k.p.k. do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie przedmiotowej sprawy innemu Sądowi równorzędnemu. Sąd Rejonowy wskazał, że w sprawie występują realnie okoliczności, które mogą zasadnie stwarzać przekonanie o braku warunków do jej obiektywnego rozpoznania przez Sąd właściwy miejscowo. Sąd wnioskujący

podkreślił, że w niniejszej sprawie postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa dotyczyło czynu, którego miała się dopuścić sędzia Sądu Rejonowego w Skarżysku-Kamiennej, pełniąca jednocześnie funkcję Prezesa tego Sądu. W ocenie wnioskującego Sądu, celem uniknięcia zarzutów o brak obiektywizmu i bezstronności przy rozpoznaniu tego zażalenia, zasadne jest by sprawa ta nie była rozpoznawana przez Sąd Rejonowy w Skarżysku-Kamiennej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek jest zasadny.

W sprawach dotyczących zażaleń na postanowienia prokuratora o odmowie wszczęcia śledztwa w związku z zawiadomieniami o możliwości popełnienia przestępstw przez sędziów czy prokuratorów, niekiedy Sąd Najwyższy uznawał za zasadne uwzględnienie wniosku złożonego w trybie art. 37 k.p.k. (por. m.in.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia: 12 sierpnia 2019 r., IV KO 82/19; 2 stycznia 2020 r., IV KO 163/19; 3 stycznia 2020 r., I KO 152/19; 21 maja 2021 r., II KO 34/21). Zauważyć należy, że w podobnym układzie procesowym zapadały też orzeczenia odmienne, bowiem zawsze rozstrzygnięcie o przekazaniu właściwości determinują konkretne okoliczności sprawy (por. m.in.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2019 r., wydane w sprawach: IV KO 149/19 oraz IV KO 150/19).

Jak słusznie podkreśla się w orzecznictwie, zewnętrzny wizerunek funkcjonowania sądów wymaga, aby unikać wszelkich sytuacji mogących stwarzać zagrożenie formułowania racjonalnych opinii, że nie tylko względy merytoryczne decydują o sposobie rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2013 r., II KO 23/13; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2018 r., III KO 41/18). Toteż należy uwzględnić wniosek złożony w trybie art. 37 k.p.k., jeżeli zachodzą uzasadnione podejrzenia, że postronny, ale i obiektywny obserwator określonego postępowania sądowego mógłby powziąć wątpliwości co do rozpoznania sprawy w sposób obiektywny i bezstronny w sądzie właściwym do rozpoznania sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 2021 r., IV KO 33/21).

W tej konkretnej sprawie w ocenie Sądu Najwyższego zachodzą szczególne okoliczności determinujące zmianę właściwości miejscowej Sądu. Uzasadnia to fakt, że czyn, którego dotyczy postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa w świetle zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa i treści samego zażalenia miał zostać popełniony przez sędziego Sądu Rejonowego w Skarżysku-Kamiennej, pełniącą jednocześnie funkcję Prezesa tego Sądu, a więc sędziego i Prezesa Sądu mającego rozpoznać przedmiotowe zażalenie. W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że gdy sąd miejscowo właściwy miałby wydać orzeczenie, którego treścią są zainteresowani tak Prezes, jak i sędzia tego sądu, jest wysoce prawdopodobne, że pozostawienie sprawy w kognicji tego sądu prowadziłoby do pojawienia się, mających cechę racjonalności, głosów, podających w wątpliwość zdolność tego sądu do bezstronnego i obiektywnego rozpoznania sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dni: 29 kwietnia 2022 r., IV KO 31/22; 10 marca 2022 r., IV KO 18/22).

Wskazując Sąd mający rozpoznać sprawę po przekazaniu, Sąd Najwyższy doszedł do wniosku, że nie ma przeszkody w postaci zagrożenia dla dobra wymiaru sprawiedliwości, aby niniejsza sprawa została na etapie postępowania zażaleniowego rozpoznana przez Sąd Rejonowy w Szydłowcu.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[SOP]

[ał]